

УДК: 336.717

Євген Чайковський

аспірант кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна
chaikovsky26@gmail.com,
ORCID ID: 0009-0007-0179-5422

ФІНАНСОВА СТАБІЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ: ПОКАЗНИК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Yevhen Chaikovskiy

PhD student of the S. I. Yuriy Department of Finance,
West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine

FINANCIAL STABILITY OF THE BANKING SYSTEM: AN INDICATOR OF THE STATE'S ECONOMIC SECURITY

Анотація. Розглянуто ключові завдання НБУ для підвищення ефективності фінансової сфери з метою зміцнення економічної безпеки. Встановлено, що їх реалізація не тільки посилить фінансову стабільність, а й створить необхідні передумови для сталого економічного розвитку та довгострокової економічної безпеки країни. Проаналізовано динаміку кредитів, наданих депозитними корпораціями нефінансовим корпораціям у розрізі валют, а також якість кредитного портфеля українських банків (частка непрацюючих кредитів, NPL) за період 2019 – 01.12.2024 рр., що дозволило виявити основні тенденції у структурі та стійкості банківського сектору. Оцінено зміни у кредитуванні, вплив валютного фактору на фінансову стійкість позичальників, а також динаміку частки проблемних активів, що є важливим індикатором фінансової стабільності банківської системи та її здатності підтримувати економічний розвиток. Встановлено, що банківська система України зберігає високий рівень ліквідності, що сприяє фінансовій стабільності та економічній безпеці держави, високі показники ліквідності дозволяють банкам своєчасно виконувати зобов'язання, знижують ризики банківських криз та підтримують довіру до фінансової системи. Обґрунтовано, що застосування сучасних підходів, таких як стрес-тестування або сценарний аналіз, дають змогу оцінити вплив можливих шоків на фінансовий стан банківських установ, своєчасно адаптувати стратегію банківської діяльності до умов ринку. Доведено, що регулярне оцінювання фінансових показників банківських установ є важливим інструментом забезпечення стійкості банку та захисту його від потенційних загроз.

Ключові слова: фінансова стабільність, економічна безпека, банківська система, Національний банк України, банківські установи, частка непрацюючих кредитів, ліквідність, капітал банку.

Abstract. *The key tasks of the NBU to improve the efficiency of the financial sector in order to strengthen economic security were considered. It was established that their implementation will not only strengthen financial stability, but also create the necessary prerequisites for sustainable economic development and long-term economic security of the country. The dynamics of loans provided by deposit-taking corporations to non-financial corporations by currency, as well as the quality of the loan portfolio of Ukrainian banks (share of non-performing loans, NPL) for the period 2019 - 01.12.2024 were analyzed, which allowed us to identify the main trends in the structure and stability of the banking sector. Changes in lending, the impact of the currency factor on the financial stability of borrowers, as well as the dynamics of the share of problem assets, which is an important indicator of the financial stability of the banking system and its ability to support economic development, were assessed. It is established that the banking system of Ukraine maintains a high level of liquidity, which contributes to financial stability and economic security of the state, high liquidity indicators allow banks to fulfill their obligations in a timely manner, reduce the risks of banking crises and maintain confidence in the financial system. It is substantiated that the use of modern approaches, such as stress testing or scenario analysis, makes it possible to assess the impact of possible shocks on the financial condition of banking institutions, to timely adapt the banking strategy to market conditions. It is proven that regular assessment of financial indicators of banking institutions is an important tool for ensuring the stability of the bank and protecting it from potential threats.*

Key words: *financial stability, economic security, banking system, National Bank of Ukraine, banking institutions, share of non-performing loans, liquidity, bank capital*

Вступ. У воєнних умовах економіка стикається з серйозними викликами, серед яких – руйнування інфраструктури, зниження виробничих потужностей, скорочення бюджетних надходжень та зростання соціальних витрат. Наявність фінансової стабільності робить економіку привабливішою для міжнародних донорів, інвесторів і фінансових організацій, що є надзвичайно важливим для залучення ресурсів, необхідних для відновлення та підтримки економіки в період війни. Така стабільність забезпечує безперервність ключових економічних процесів і задоволення базових потреб населення. Водночас війна поглиблює фінансові ризики, зокрема інфляційний тиск, девальвацію національної валюти, зменшення резервів та відтік капіталу. Дослідження взаємозв'язку між фінансовою стабільністю банківської системи та економічною безпекою дозволяє формувати дієві заходи для нейтралізації цих загроз. Стійка банківська система надає державі змогу ефективно мобілізувати й розподіляти ресурси на потреби оборони, підтримки Збройних Сил та гуманітарного забезпечення. Надійність і результативність фінансової системи зміцнюють довіру суспільства та бізнесу, що є ключовою умовою для економічного розвитку.

Огляд сучасних досліджень і публікацій засвідчує, що питання фінансової стабільності та її впливу на фінансову й економічну безпеку держави привертало значну увагу науковців. У різні періоди ці теми опрацьовували провідні фахівці, зокрема [1], О. П. Гетманець [2], К. Г. Гончарова [3], І. В. Демчук [4], К. В. Діденко [5] О. С. Дмитрова [3], М. М. Єрмошенко [6], Н. Р. Журибіда [7], М. І. Карлін [4], К. В. Карпова [3], А. В. Корнилюк [8], Р. В. Корнилюк [8], Д. В. Коробцова [2],

О. Д. Ладюк [9], Я. І. Кравченко [5], Т. О. Маринич [10], Є. Ю. Мордань [5], О. М. Музичка [7], Н. В. Наконечна [11], І. Я. Привиденець [4], Ю. В. Тимчишин [7] та ін. Втім, дана проблема досі залишається недостатньо дослідженою. Зокрема, відчувається нестача всебічного аналізу, що враховував би актуальні виклики, зумовлені війною та зростанням ризиків для банківської системи. Це підкреслює потребу у подальшому дослідженні зазначеної теми з урахуванням нових умов функціонування банківського сектора та їхнього впливу на економічну безпеку держави.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для забезпечення сталого економічного розвитку банківська система держави має ефективно виконувати свої основні функції. У періоди криз, коли фінансова стабільність зазнає найбільшого тиску, відсутність стабільності в банківському секторі унеможлиблює повноцінне задоволення потреб як клієнтів, так і самої держави [12, с. 64-65].

Політика Національного банку України (НБУ) відіграє вирішальну роль у підтриманні фінансової стабільності держави. Це зумовлено тим, що центральний банк виконує низку ключових функцій, які мають прямий вплив на фінансову систему. НБУ забезпечує її ефективне функціонування та підвищує стійкість до кризових ситуацій. З метою зниження потенційних ризиків і запобігання системним загрозам, НБУ впроваджує відповідні заходи та підтримує банки у протидії таким викликам. Постійне вдосконалення інструментів регулювання сприяє посиленню фінансової стабільності в країні [13].

Покращення ефективності фінансового сектора може бути досягнуто шляхом реалізації Стратегії НБУ. Серед ключових стратегічних цілей НБУ, спрямованих на виконання його основних функцій, виокремлюються: забезпечення цінової та фінансової стабільності, а також підтримка держави в наблизненні до перемоги [14].

Реалізація Стратегії здійснюватиметься шляхом досягнення п'яти стратегічних напрямів розвитку. Кожна з цих цілей деталізується через 25 стратегічних ініціатив, на реалізацію яких НБУ зосередить свою діяльність у найближчі роки (рис. 1). Зокрема, йдеться про такі напрями [14]:

- регуляторна та наглядова політика, орієнтована на розвиток;
- стійка та ефективна банківська система;
- інтеграція цифрових фінансових послуг у концепцію цифрової держави;
- технологічне вдосконалення фінансового ринку тощо.

На нашу думку, для підвищення ефективності фінансової сфери у контексті зміцнення економічної безпеки НБУ має зосередити свої зусилля на реалізації кількох ключових пріоритетів:

1. Проведення результативної монетарної політики. НБУ повинен забезпечувати контроль за рівнем інфляції, утримувати облікову ставку на оптимальному рівні, регулювати обсяг грошової маси та стабілізувати валютний курс. Ці заходи сприятимуть зниженню фінансових ризиків для бізнесу, інвесторів та населення.

2. Трансформація банківської системи з акцентом на прозорість, інноваційність і доступність фінансових послуг. Особливу увагу слід приділити очищенню банківського сектору від фінансово слабких установ шляхом регулярних стрес-тестів, посилення вимог до капіталу банків та забезпечення відкритості їх діяльності. Це дозволить зменшити системні ризики й підвищити рівень довіри клієнтів.

I. Стійка гривня	II. Фінансова стабільність	III. Фінансова система працює на відновлення країни	IV. Сучасні фінансові послуги	V. Ефективний центральний банк
Цінова стабільність і курсова стійкість	Збалансоване регулювання та нагляд, спрямовані на розвиток	Відповідальний фінансовий ринок	Фінансовий ринок – цифрова фортеця	Голос НБУ
	Стійка та спроможна банківська система	Розвинений кредитний ринок	Віртуальні активи та цифрові гроші НБУ – чітке регулювання для забезпечення фінансового суверенітету	Розвиток інституційних відносин зі стейкхолдерами
	Страховий ринок, очищений і готовий підтримувати відновлення	Розвинений страховий ринок	Цифрові фінпослуги – частина цифрової країни	Міжнародна співпраця та обмін досвідом
	Небанківський фінансовий та платіжний ринок – прозорий та технологічний	Розвинена інфраструктура ринків капіталу	Технологічний розвиток фінансового ринку	Європейська інтеграція фінансового сектору
	Надійна та стійка інфраструктура фінансового ринку	Фінансово грамотне населення та підприємці	Стійкість, ефективність та клієнтоорієнтованість готівкового обігу	Ефективна операційна діяльність
		Безбар'єрна фінансова система	Power banking 2.0	Цифрова трансформація
				Людський капітал – основний актив

Рис. 1. Стратегічні цілі розвитку та стратегічні ініціативи відповідно до Стратегії НБУ

Джерело: [14]

3. Розвиток фінансових ринків і впровадження сучасних фінансових інструментів. Необхідно створити умови для активізації фондового ринку, запровадити нові фінансові інструменти, такі як зелені облігації, кредити та цифрові активи, а також стимулювати партнерство з фінтех-компаніями. Це сприятиме розширенню можливостей фінансування бізнесу та підвищенню інвестиційної привабливості країни.

Виконання зазначених завдань не лише зміцнить фінансову стабільність, а й закладе фундамент для сталого економічного зростання та посилення економічної безпеки держави.

Головною проблемою в сфері монетарної політики є низький рівень спрямування вільних фінансових ресурсів у реальний сектор економіки. Нерідко банки надають перевагу валютно-спекулятивним та фінансовим операціям, вкладаючи кошти в менш ризикові державні інструменти або виводячи капітал в офшорні юрисдикції для придбання активів за кордоном. Така практика суттєво обмежує фінансування вітчизняного виробництва й стримує економічний розвиток країни.

Банківське кредитування є одним із ключових механізмів забезпечення фінансової стабільності та економічної безпеки держави, оскільки воно надає підприємствам і населенню доступ до необхідних фінансових ресурсів для розвитку бізнесу, реалізації інвестиційних проєктів і задоволення споживчих потреб. Кредитна підтримка сприяє економічному зростанню, підтримує ліквідність фінансового ринку та зміцнює стабільність фінансової системи, що особливо важливо в умовах економічних криз і для збереження соціально-політичної рівноваги.

Через кредитування, інвестиційні програми та фінансове посередництво банки сприяють залученню капіталу в реальний сектор економіки, що дозволяє підприємствам модернізувати виробничі потужності, впроваджувати інноваційні технології та

підвищувати свою конкурентоспроможність. Таким чином, банківська система не лише підтримує бізнес, але й стимулює загальне економічне зростання країни.

У період з 2019 по грудень 2024 року обсяг кредитів, наданих депозитними корпораціями нефінансовим підприємствам, показує коливання. Загальний обсяг кредитування збільшився з 744648 млн грн у 2019 році до 790365 млн грн у грудні 2024 року, що свідчить про поступове відновлення кредитної активності (табл. 1). Протягом цього часу спостерігається стабільне зростання частки кредитів у національній валюті – з 57,3 % у 2019 році до 68,5 % у грудні 2024 року, тоді як частка кредитів в іноземній валюті зменшилася з 42,7 % до 31,5 %. Така динаміка може свідчити про зниження валютних ризиків, підвищення довіри до національної валюти та зменшення залежності від зовнішніх фінансових ресурсів. Однак коливання загального обсягу кредитування (зокрема зниження у 2023 році) може вказувати на нестабільність на кредитному ринку, пов'язану з макроекономічними факторами або обережністю банків у кредитній політиці під час воєнного стану.

Таблиця 1

**Обсяг кредитів, наданих депозитними корпораціями нефінансовим
корпораціям за видами валют у період 2019–01.12.2024 рр.**

Період	Усього	у національній валюті		в іноземній валюті	
		млн грн	%	млн грн	%
2019	744648	426514	57,3	318134	42,7
2020	724157	409517	56,6	314640	43,4
2021	752324	484060	64,3	268264	35,7
2022	754371	504306	66,9	250065	33,1
2023	735295	495414	67,4	239881	32,6
01.12. 2024	790365	541765	68,5	248600	31,5

Джерело: [13]

Високий рівень невизначеності щодо майбутнього економічного розвитку в умовах воєнного стану стримує банківське кредитування, оскільки підвищені ризики для бізнесу зменшують передбачуваність доходів підприємств, ускладнюють довгострокове фінансове планування та збільшують ймовірність дефолтів за кредитами. Ураховуючи ці ризики, банки стають більш обережними у наданні позик, що обмежує доступ корпоративних клієнтів до кредитних ресурсів.

На 1 грудня 2024 року продовжується зростання обсягів банківського кредитування як для бізнесу, так і для населення, при цьому якість кредитного портфеля демонструє покращення протягом більше ніж року.

Частка непрацюючих кредитів (NPL, Non-Performing Loans) є важливим показником фінансової стабільності банківської системи та економічної безпеки держави. Високий рівень непрацюючих кредитів вказує на слабкість

банківського сектора, зниження його здатності генерувати прибуток і підтримувати платоспроможність. Це може призвести до збільшення ризиків банкрутства банків та втрати довіри з боку клієнтів і інвесторів. Банки з високим рівнем NPL змушені створювати більші резерви для покриття потенційних збитків, що знижує їхній капітал і обмежує здатність розширювати фінансову діяльність.

Загалом по банківській системі частка NPL знизилася з 41,00 % у 2020 році до 31,44 % станом на 01.12.2024 (табл. 2). Найвищий рівень був зафіксований у 2022 році (38,12 %), що, ймовірно, пов'язано з економічними наслідками кризи та військових дій. Після 2022 року спостерігається поступове покращення, що вказує на відновлення економіки та здійснення заходів щодо реструктуризації проблемних кредитів.

Таблиця 2

**Динаміка частки непрацюючих кредитів (NPL)
в кредитному портфелі українських банків у 2019–01.12.2024 рр.**

Банки	2020	2021	2022	2023	01.12.2024
У цілому по банківській системі, %	41,00	30,02	38,12	37,35	31,44
Банки з державною часткою, з них	57,41	47,08	53,05	50,87	44,14
АТ КБ «ПриватБанк»	73,95	69,92	69,21	62,95	55,51
Банки з державною часткою, крім АТ КБ «ПриватБанк»	43,69	27,41	41,13	42,39	36,37
Банки іноземних банківських груп	27,86	17,82	18,91	15,86	11,65
Банки з приватним капіталом	14,56	9,43	23,60	16,00	12,70
Неплатоспроможні банки	74,77	0,00	0,00	0,00	0,00

Джерело: [13]

Протягом одинадцяти місяців 2024 року спостерігається зниження частки непрацюючих кредитів у всіх групах банків (табл. 2): в банках з іноземним капіталом вона зменшилася до 11,65 %, у приватних українських банках – до 12,70 %, а в державних банках – до 44,14 %. Однак частка NPL в АТ КБ «ПриватБанк» на 1 грудня 2024 року становить 55,51 %, що значно перевищує середній рівень по банківській системі.

Отже, контроль за часткою непрацюючих кредитів та її зниження є важливими завданнями для забезпечення стабільності банківської системи та захисту економічної безпеки держави. Це вимагає не тільки покращення якості кредитного портфеля, але й розвитку ефективних механізмів управління ризиками в банківському секторі.

Високий рівень ліквідності банківської системи України сприяє зміцненню фінансової стабільності, оскільки дозволяє банкам швидко виконувати свої зобов'язання перед клієнтами та оперативно реагувати на ринкові шоки. Це знижує ризики виникнення банківських криз, підтримує довіру до фінансової системи і забезпечує стабільне функціонування економіки. Окрім того, достатній рівень ліквідності підвищує економічну безпеку держави, даючи змогу банкам активно кредитувати бізнес і населення, що стимулює економічне зростання та зменшує залежність від зовнішніх запозичень.

Банківська система України підтримує високий рівень ліквідності. Збільшення доходів населення та бізнесу сприяє зростанню коштів на банківських рахунках, переважно в національній валюті. Ці кошти в основному спрямовуються в якісні ліквідні активи, що складають більше третини чистих активів банківських установ. Завдяки цьому банки зберігають високий рівень ліквідності, а середній коефіцієнт LCR (Liquidity Coverage Ratio) для всіх валют значно перевищує мінімальні вимоги, більш ніж утричі (рис. 2). Загалом банки мають значний резерв для управління ліквідними ризиками, хоча ймовірність їх реалізації залишається низькою [15, с. 4; 6, с. 22].

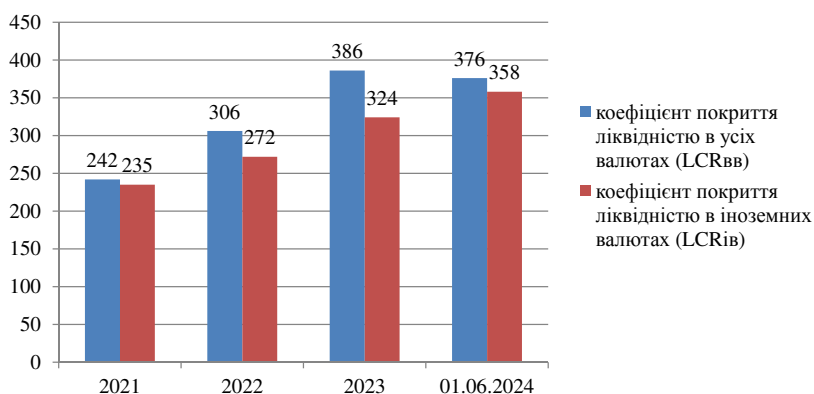

Рис. 2. Динаміка коефіцієнтів покриття ліквідністю в усіх валютах (LCRvv) та в іноземних валютах (LCRiv) у 2021–01.06.2024 рр., %

Джерело: [15, с. 22]

Оцінка стійкості є традиційним інструментом аналізу банківського сектора та його ризиків, який широко застосовується регуляторами по всьому світу. Завдяки адаптації банків до умов повномасштабної війни та їх позитивним фінансовим результатам стало можливим повернення до практики щорічного оцінювання. Головною метою цього процесу є виявлення потенційних слабких місць і їх усунення за необхідності, щоб банківська система могла ефективно реагувати на поточні та майбутні виклики.

В Україні регулярне щорічне оцінювання стійкості банків почалося з 2018 року. Однак у 2020 та 2022 роках ця практика була призупинена через коронакризу та повномасштабне вторгнення, відповідно [16].

У 2023 році НБУ провів оцінку стійкості найбільших банків України. У процесі оцінювання взяли участь 20 банків, які разом складають понад 90 % активів банківської системи. Розрахунок показників базувався на макроекономічному сценарії, розробленому відповідно до макропрогнозу НБУ. Сценарій був помірно консервативним, що дозволило оцінити потенційний вплив основних ризиків на банківську систему. Оцінка стійкості включала перевірку якості активів (AQR), верифікацію вартості ключових застав за кредитами, а за потреби – екстраполяцію результатів AQR, а також прогнозування основних показників діяльності банків на три роки вперед. Цей підхід фактично замінив традиційне стрес-тестування [17, с. 1].

Протягом прогнозованого періоду середній рівень достатності основного капіталу банків становив 37,90 % наприкінці третього року (рис. 3), що стало можливим завдяки стабільній прибутковості більшості фінансових установ. Однак, очікувана рентабельність банків знизилася, головним чином через скорочення чистої процентної маржі. Це було спричинено передбаченням більш швидкого зниження ставок за активами порівняно зі ставками за зобов'язаннями банків. Прогноз також передбачав зменшення чистих комісійних доходів і доходів від валютних операцій, а також зростання адміністративних витрат. Як результат, показник співвідношення операційних витрат до доходів погіршувався. Крім того, прогнозувалося виникнення втрат через кредитний ризик. В результаті сукупний вплив цих факторів призвів до того, що для п'яти банків виникла потреба у забезпеченні рівня достатності капіталу, вищого за мінімальний норматив.

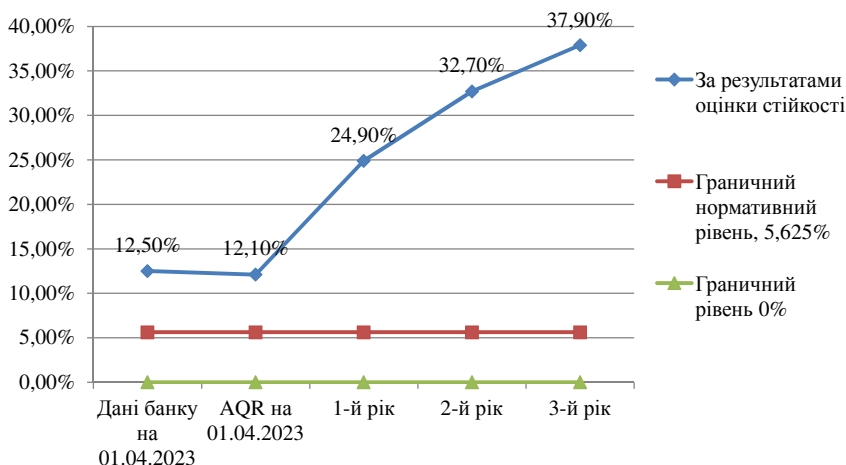

Рис. 3. Середньозважені оцінки нормативу достатності основного капіталу (НЗ) банків за результатами оцінювання стійкості діяльності

Джерело: [17, с. 1]

Головною причиною необхідності додаткового капіталу для п'яти банків стало їхнє значно нижче за середнє значення в секторі рівень операційної ефективності. Більшість з цих банків мали низьку процентну маржу та високе співвідношення операційних витрат до доходів за звітний період, що охоплював останні три квартали 2022 року і перший квартал 2023 року. Крім того, на капітал деяких банків суттєво вплинули розрахункові втрати, зумовлені кредитним ризиком [17, с. 2].

На початок грудня 2023 року два з п'яти банків, для яких встановлено підвищені вимоги до капіталу, вже досягли рівня достатності капіталу, що перевищує необхідний. Цим банкам потрібно підтримувати капітал на визначеному цільовому рівні. Для решти банків потреба в додатковому капіталі на грудень 2023 року оцінюється на рівні близько 10 млрд грн. Ці кошти потрібні для досягнення цільових показників достатності капіталу, що дозволять виконати нормативні вимоги протягом прогнозованого періоду [17, с. 3].

Банки, для яких встановлено підвищені вимоги до рівня достатності капіталу, повинні найближчим часом подати до НБУ програми реструктуризації або капіталізації. Ці програми включатимуть заходи, які дозволять поступово досягнути встановлених нормативів. Граничний рівень достатності капіталу на рівні 0 % банки повинні забезпечити до кінця вересня 2024 року, а нормативні рівні (7 % для основного капіталу та 10 % для регулятивного) – до кінця березня 2026 року. Ключовими заходами в цих програмах будуть реструктуризація балансів та підвищення операційної ефективності, що сприятиме зменшенню вразливості банків до ризиків і поліпшенню їхнього ризикового профілю. Окрім того, банки повинні поступово збільшувати рівень достатності капіталу за рахунок отриманого прибутку та нарощування капіталу, наближаючись до встановлених цільових показників [17, с. 3].

У 2025 році НБУ планує провести нову оцінку стійкості банківської системи з метою визначення достатності капіталу банків для покриття можливих збитків у кризових умовах. Оцінювання включатиме перевірку фінансової стійкості банків за базовим та несприятливим макроекономічними сценаріями, а також аудит якості активів. Результати цієї оцінки допоможуть визначити оптимальний час для впровадження подальших регуляторних вимог. До отримання результатів оцінювання головним пріоритетом залишатиметься збереження капіталу в банках для забезпечення стабільності системи та підтримки здатності до нарощування кредитування [13].

Прибутковість банків сприяє зміцненню їхнього капіталу, що дозволяє без труднощів виконувати вимоги до достатності капіталу згідно з європейськими стандартами. Це, в свою чергу, є критичним фактором для забезпечення виконання основної функції банківської системи – надання кредитної підтримки економіці та сприяння відновленню країни [15, с. 41].

Зміни в законодавстві, які передбачають підвищення ставки податку на прибуток для банків до 50 % за 2024 рік, можуть стати серйозним викликом для банків. Це вимагатиме коригування бізнес-планів для ряду фінансових установ, і деяким із них буде необхідно переглянути програми капіталізації, розроблені після оцінювання стійкості 2023 року. Проте, завдяки прибутковості банків, вони зможуть накопичити достатній капітал для забезпечення подальшої стабільності.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, фінансова стабільність банківської системи є ключовим елементом економічної безпеки держави, особливо в умовах війни та постійних економічних викликів. Вона забезпечує платоспроможність бізнесу, стабільність кредитного ринку та довіру громадян до фінансових установ і держави в цілому [18, с. 266].

Аналіз показав, що стабільна банківська система сприяє ефективному функціонуванню економіки через акумуляцію, розподіл та перерозподіл капіталу, що дозволяє державі успішно протистояти як внутрішнім, так і зовнішнім викликам. Фінансовий сектор продовжує демонструвати позитивні результати завдяки впливу ключових факторів, серед яких управління кредитним ризиком є одним з основних. Якість кредитного портфеля стабільно покращується протягом більше року. За дев'ять місяців 2024 року в усіх сегментах банківської системи спостерігається зниження частки непрацюючих кредитів (NPL), зокрема значне в державних банках.

Використання стрес-тестування та сценарного аналізу дає змогу оцінити вплив можливих економічних, валютних або політичних шоків на фінансову стабільність банківської системи, а також розробити стратегії для адаптації і зниження потенційних ризиків.

Фінансова стабільність банківської системи є ключовим елементом економічної безпеки держави, що дозволяє мінімізувати ризики, забезпечувати соціальну стабільність і створювати умови для сталого економічного розвитку. Подальші дослідження в цій області повинні фокусуватися на розробці новітніх методів оцінювання ризиків, удосконаленні системи нагляду та інтеграції національної банківської системи в глобальний фінансовий контекст.

Список використаних джерел:

1. Барановський О. І. Банківська безпека: проблема виміру. *Економічне прогнозування*. 2006. № 1. С. 7-25. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_06_1_07_uk.pdf
2. Гетманець О. П., Коробцова Д. В. Фінансова безпека як чинник воєнної безпеки. *Право і безпека*. 2023. № 1(88). С. 169-178. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.1.15>.
3. Дмитрова О. С., Гончарова К. Г., Карпова К. В. Фінансова стабільність держави як показник дієвості системи економічної безпеки. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2024. № 1. С. 138-143. URL: http://ra.stateandregions.zp.ua/archive/1_2024/24.pdf
4. Карлін М. І., Привиденець І. Я., Демчук І. В. Проблеми та перспективи забезпечення фінансової та банківської безпеки України в умовах війни та відбудови. *Економіка та суспільство*. 2024. Випуск № 62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-32>.
5. Мордань Є. Ю., Журавка О. С., Діденко К. В., Кравченко Я. І. Фінансова безпека банківської системи України: сутність та оцінка. *Бізнес Інформ*. 2021. №1. С. 243-251. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-243-25>.
6. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. Київ : Вид. КНТЕУ, 2001. 309 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2964/1/FinansovaBezpeka_30-04_2020.pdf
7. Korylyuk O., Zhuribida N., Tymchyshyn J., Muzychka O. Methodical tools for integrated assessment of the economic security of ukraine's banks. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*. 2022. № 1(42). P. 26-33. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcapter.1.42.2022.3611>.
8. Корнилюк Р. В., Корнилюк А. В. Державна програма підтримки бізнесу «Доступні кредити 5-7-9%»: у пошуках оптимального дизайну. *Укрінформ*. 07.03.2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3836803-derzavna-programa-pidtrimki-biznesu-dostupni-krediti-579-u-posukah-optimalnogo-dizajnu.html>
9. Ладюк О. Д. Фінансова безпека: характеристика складників. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5280>

10. Маринич Т. О. Компаративний аналіз індикаторів фінансової стабільності України. *Механізм регулювання економіки*. 2010. № 3. Т. 1. С. 218-226. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/3582/1/5_2.pdf
11. Наконечна Н. В. Сучасні тенденції індикаторів фінансової безпеки держави. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія економічна*. 2014. Випуск 2. С. 73-82. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1407/1/%d0%9d%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%b5%d1%87%d0%bd%d0%b0.pdf>
12. Чайковський Я. І., Чайковський Є. Я. Економічна суть фінансової стабільності банківської системи. *Світ фінансів*. 2024. Випуск 2(79). С. 55-68. DOI: 10.35774/SF2024.02.55.
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>
14. Стратегія Національного банку України. *Національний банк України*. 22 травня 2023. 42 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_NBU.pdf?v=9
15. Звіт про фінансову стабільність. *Національний банк України*. Червень 2024 року. 46 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf
16. Схвалено концепцію оцінки стійкості банків і банківської системи в 2025 році. *Національний банк України*. 25 листопада 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/shvaleno-kontseptsiyu-otsinki-stiykosti-bankiv-i-bankivskoyi-sistemi-v-2025-rotsi>
17. Звіт про оцінку стійкості банків України у 2023 році. *Національний банк України*. 2024. 6 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Resilience_Assessment_Results_2023.pdf?v=6
18. Чайковський Є. Я. Фінансова стабільність банківської системи як індикатор ефективності економічної безпеки держави. *Інноваційна економіка*. 2024. № 4 (100). С. 261-269. DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.30

References:

1. Baranovskyi, O.I. (2006), «Bank safety: the problem of measurement», *Ekonomichne prohnouzuvannia*, no. 1, pp. 7-25, available at: http://eip.org.ua/docs/EP_06_1_07_uk.pdf
2. Hetmanets, O.P. and Korobtsova, D.V. (2023), «Financial security as a factor of military security», *Pravo i bezpeka*, no. 1(88), pp. 169-178, DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2023.1.15>.
3. Dmytrova, O.S., Goncharova, K.G. and Karpova, K.V. (2024), «Financial stability of the state as an indicator of the effectiveness of the economic security system». *Derzhava ta rehiony. Seriya: Publichne upravlinnia i administruvannia*, no. 1, pp. 138-143, available at: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2024/24.pdf
4. Karlin M. I., Pryvydenets I. Ya. and Demchuk I. V. (2024), «Problems and prospects of ensuring financial and banking security of Ukraine in the conditions of war and reconstruction». *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 62, <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-32>
5. Mordan, E. Yu., Zhuravka, O. S., Didenko, K. V. and Kravchenko Ya. I. (2021), «Financial security of the banking system of Ukraine: essence and assessment». *Biznes Inform*, no. 1, pp. 243–251, <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-243-25>

6. Ermoshenko, M. M. (2001), «Financial security of the state: national interests, real threats, security strategy». Kyiv. View. KNTEU, 309 p., available at: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2964/1/FinansovaBezpeka_30-04_2020.pdf (access date November 26, 2024).
7. Kopylyuk, O., Zhuribida, N., Tymchyshyn, J. and Muzychka, O. (2022), «Methodical tools for integrated assessment of the economic security of Ukraine's banks». *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, no. 1 (42), pp. 26-33, DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.1.42.2022.3611>
8. Kornilyuk, R. and Kornilyuk, A. (07.03.2024), «State business support program «Affordable loans 5-7-9%»: in search of optimal design». Ukrinform, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3836803-derzavna-programa-pidtrimki-biznesu-dostupni-krediti-579-u-posukah-optimalnogo-dizajnu.html>
9. Ladyuk, O. D. (2016), «Financial security: characteristics of components». *Efektivna ekonomika*, no. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5280>
10. Marynych, T. O. (2010), «Comparative analysis of financial stability indicators of Ukraine». *Mekhanizm rehuliuvannia ekonomiky*, no. 3, 1, pp. 218-226, available at: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/3582/1/5_2.pdf
11. Nakonechna, N.V. (2014), «Modern trends of indicators of financial security of the state». *Naukovyi visnyk Lvivskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. Seriya ekonomichna*, no. 2, 73-82, available at: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1407/1/%d0%9d%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%bd%d0%b5%d1%87%d0%bd%d0%b0.pdf>
12. Chaikovskiy, Ya.I. and Chaikovskiy, Ye.Ya. (2024), «The economic essence of the financial stability of the banking system». *Svit finansiv*, no. 2 (79), pp. 55-68, DOI: 10.35774/SF2024.02.55
13. Official website of the National Bank of Ukraine, available at: <https://bank.gov.ua/>
14. National Bank of Ukraine (2023), «Strategy of the National Bank of Ukraine», Kyiv, Ukraine, 42 p., available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_NBU.pdf?v=9
15. National Bank of Ukraine (2024), «Report on financial stability», Kyiv, Ukraine, 46 p., available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H1.pdf
16. National Bank of Ukraine (2024), «The concept of assessing the stability of banks and the banking system in 2025 was approved», Kyiv, Ukraine, available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/shvaleno-kontseptsiyu-otsinki-stiykosti-bankiv-i-bankivskoyi-sistemi-v-2025-rotsi>
17. National Bank of Ukraine (2024), «Report on assessing the stability of Ukrainian banks in 2023», Kyiv, Ukraine, 6 p., available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Resilience_Assessment_Results_2023.pdf?v=6
18. Chaikovskiy, Ye. Ya. (2024), «Financial stability of the banking system as an indicator of the effectiveness of the economic security of the state». *Innovative Economy*, no. 4 (100). pp. 261-269. DOI: 10.37332/2309-1533.2024.4.30